

Předmět (učinit předmětem)

Běžný význam rčení „učinit (si) něco předmětem“ má pouze říci, že je něco tématizováno, tj. učiněno tématem; ale tento běžný význam je nejčastěji chybně spojován s tím, že ono tématizované chápeme jednoznačně jako „předmět“ ještě v jiném smyslu, totiž že je stavíme „před sebe“ a tím vně či mimo sebe – a navíc ještě že s jakousi nekontrolovanou samozřejmostí předpokládáme, že k tomuto tematizovanému máme zvnějšku, tedy odjinud (konkrétně od „sebe“) přístup. Tak ovšem dochází k tomu, že „učinit (si) něco předmětem“ neznamena jen to tematizovat, tj. prostě se na to zaměřit a soustředit, ale něco s tím tematizovaným učinit, totiž „předmět“ z toho teprve jako udělat, zkrátka to „zpredmětňit“. Zvláštním problémem je tento druhý případ, když takto „zpredmětňujeme“ něco, co buď vůbec nemůže „stát před námi“ (ani „ležet před námi“), nebo když na pouhý předmět redukuje něco, co sice předmětnou stránku vskutku má, ale co má také stránku nepředmětnou, která tím je zapomenuta, znehodnocena nebo vysloveně popřena. Odtud je zřejmé, jakým problémem je tematizace skutečností, které vůbec nemají předmětnou stránku, ale i skutečností, které vedle stránky předmětné mají také stránku nepředmětnou, kterou však také někdy musíme tematizovat (nebo alespoň spolu-tematizovat).

(Písek, 140517-1.)